

ZESTAW A.

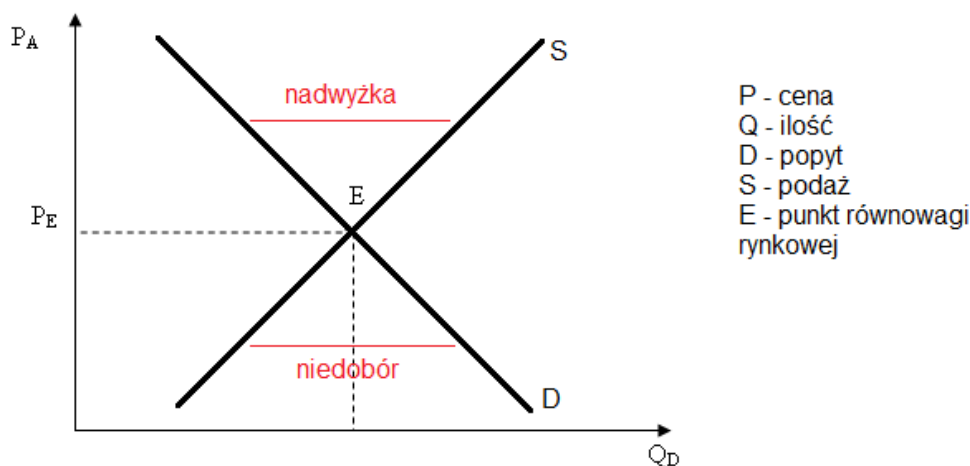
1. Omów determinanty zgłaszanego w gospodarce popytu na dane dobro czy usługę.

Popyt kieruje się następującymi czynnikami:

- **cena danego produktu** - czyli określona kwota pieniędzy, jaką trzeba zapłacić za jego jednostkę. Cena w powiązaniu z naszymi dochodami informuje nas, jaką ilość danego produktu jesteśmy w stanie kupić. Zmiany ceny mają wpływ na zmiany wielkości popytu - są to odwrotnie proporcjonalne zmiany
- **ceny innych produktów** - porównujemy dany towar z innymi dobrami oferowanymi na rynku (z ich cenami).
- **dochód** - oznacza suma pieniędzy, jaka można przeznaczyć na transakcje na określonym rynku w danym czasie
- **moda, preferencje, gust, postęp cywilizacyjny**
- **liczba kupujących** - na rynku najczęściej występuje zależność następującej postaci: im więcej kupujących, tym większy popyt obserwowany na rynku

2. Na rynku usług zdrowotnych występuje niedobór. Co to oznacza i jaka może być tego przyczyna? Wyjaśnij i pokaż na modelu.

Niedobór rynkowy to sytuacja, w której wielkość popytu na dany czynnik (np. towar, czynniki produkcji) przewyższa wielkość podaży przy danej cenie rynkowej.

3. Odpowiedz, kiedy producent podejmuje decyzję o zamknięciu przedsiębiorstwa w czasie długim?

Gdy cena produktu będzie równa lub niższa od przeciętnego kosztu zmiennego i produkcja stanie się ewidentnie nieopłacalna, przedsiębiorca może zastanawiać się nad celowością kontynuowania produkcji w celu utrzymania dotychczasowych powiązań z nabywcami, oraz dodatkowymi kosztami związanymi z ewentualnym późniejszym, ponownym wchodzeniem przedsiębiorstwa na rynek. W przypadku występowania takiej sytuacji w długim okresie przedsiębiorstwo nie ma możliwości utrzymania się na rynku.

4. Objaśnij jak zmiany w dochodzie realnym wpływają na popyt konsumpcyjny.

Popyt konsumpcyjny oznacza przede wszystkim zapotrzebowanie ludności na usługi oraz towary. Dochód realny, czyli dochód nominalny skorygowany o poziom inflacji, mówi o zasobach pieniężnych konsumentów, tym samym oznaczając, że wraz ze wzrostem dochodu, popyt rośnie, a kiedy wzrost maleje, popyt również maleje.

5. W kraju jest dług publiczny. Wyjaśnij jego przyczynę i wskaż jak go zmniejszyć.

Dług publiczny powstaje z kilku przyczyn. Pierwszą z nich jest długotrwale utrzymujący się deficyt budżetowy. Jest to ujemna różnica pomiędzy wydatkami założonymi w budżecie, a dochodami w określonym czasie. Kolejnym istotnym czynnikiem wpływającym na wielkość długu jest zwiększenie, na przykład w czasie kryzysu gospodarczego czy klęski żywiołowej, wielkości wydatków publicznych. Aby go zmniejszyć, dla krajów należących do Unii Europejskiej, wprowadza ona wiele dyrektyw do stosowania reguł fiskalnych.

6. Dlaczego wolna konkurencja jest bardziej efektywną strukturą rynową niż monopol?

Można to już stwierdzić poprzez nazwę konkurencji - konkurencji doskonałej, w której nie występuje monopol. Jest to utopijne spojrzenie na rynek, lecz to model, do którego dążymy. Konkurencja natomiast zmusza producenta, aby zadbał o swój produkt - musi on być atrakcyjny, dobrej jakości i przystępny cenowo. Konkurencja daje nam wolny wybór, gdzie w monopolu są predefiniowane warunki sprzedaży.

7. Bank centralny prowadzi ekspansywną politykę monetarną. Na czym ona polega i przy pomocy jakich narzędzi jest realizowana?

Ekspansywną polityką pieniężną nazywamy działania banku centralnego polegające na zwiększaniu podaży pieniądza poprzez obniżenie stopy procentowej (dyskontowej) i wskaźnika rezerw obowiązkowych oraz zakup na otwartym rynku kapitałowym papierów wartościowych emitowanych przez rząd. Bank centralny poprzez sprzedaż lub kupno walut utrzymuje cenę waluty krajowej na stałym poziomie. Konsekwencją jest fakt, że krzywa bilansu płatniczego BP jest stała. Ekspansywna polityka monetarna spowoduje przesunięcie LM w prawo - wzrośnie dochód Y i spadnie stopa procentowa i . W efekcie nastąpi odpływ kapitału i wystąpi deficyt BP. Bank centralny, chcąc zapobiec deprecjacji kursu, będzie musiał sprzedawać dewizy, a to spowoduje spadek podaży pieniądza (LM przesunie się w lewo do punktu wyjścia). Polityka więc jest nieskuteczna, zarówno przy stałej jak i niedoskonałej (ograniczonej) mobilności kapitału oraz przy braku mobilności kapitału.

8. W gospodarce mamy do czynienia z inflacją popytową. Jakie mogą być jej przyczyny?

Inflacja popytowa to zjawisko wzrostu przeciętnego poziomu cen w gospodarce spowodowane wzrostem popytu. Przyczynami inflacji popytowej może być ekspansywna polityka monetarna banku centralnego, utrzymujący się deficyt budżetowy państwa i jego finansowanie drukiem „pustego pieniądza”. Wyróżnia się dwa szczególne typy inflacji popytowej: inflację pieniężną i strukturalną.

9. Na rynku pracy wzrasta bezrobocie strukturalne. Jak można działać, aby je zmniejszyć?

Obecnie nie ma możliwości zmniejszenia bezrobocia strukturalnego, nie licząc potencjalnej zmiany profesji czy branży, gdyż bezrobocie strukturalne ma charakter trwały i wiąże się z restrukturyzacją branż przemysłu.

10. Twoim zdaniem więcej liberalizmu czy interwencjonizmu państwa w gospodarkę sprzyja wzrostowi PKB? Odpowiedź krótko uzasadnij.

Liberalizm ekonomiczny jest lepszą konwencją ze względu na to, że każdy człowiek kieruje się zasadą korzyści materialnej (homo oeconomicus) - w warunkach wolnej konkurencji i zapewnienia przez państwo nienaruszalności własności prywatnej ona szybki rozwój gospodarki.

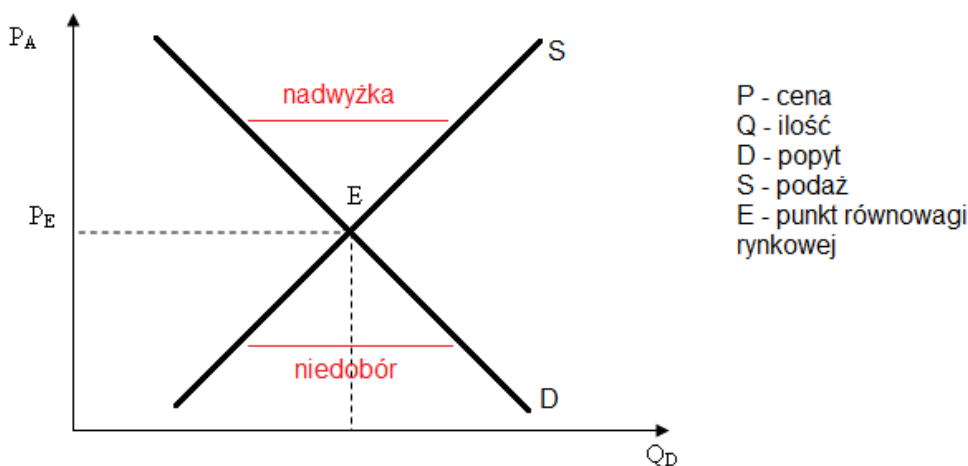
ZESTAW B.

1. Omów determinanty dostarczonej podaży dóbr i usług przez producentów.

- ceny czynników produkcji (np. wysokość płac, opłaty za energię, czynsz, ceny materiałów i urządzeń, procent od pożyczonego kapitału itp.)
- czas, jakim dysponują producenci, aby wytworzyć odpowiednią do potrzeb rynku wielkość (skalę) produkcji
- postęp techniczny, polegający na zastosowaniu w produkcji doskonalszych technik i technologii umożliwiających wytwarzanie nowych wyrobów, a jednocześnie obniżenie kosztów produkcji
- poziom kosztów produkcji (niski poziom kosztów produkcji pobudza przedsiębiorców do zwiększenia produkcji przy każdej cenie produktu)
- warunki finansowo-kredytowe
- warunki zaopatrzenia wytwórczego
- zdolności przewidywania cen przez wytwórców
- liczba przedsiębiorstw w gałęzi
- możliwości wytwórcze
- popyt konsumentów
- cel działań przedsiębiorstwa
- interwencyjna polityka państwa

2. Na rynku zboża występuje nadwyżka rynkowa. Co to oznacza i jaka może być tego przyczyna? Wyjaśnij na modelu.

Nadwyżka rynkowa to sytuacja na dowolnym rynku, gdy cena wyprodukowania dobra jest wyższa od ceny rynkowej, a ilość oferowana przewyższa ilość nabywaną.

3. Odpowiedz, kiedy producent podejmuje decyzję o zamknięciu przedsiębiorstwa w czasie krótkim?

Producent podejmuje taką decyzję gdy cena produktu będzie równa lub niższa od przeciętnego kosztu zmiennego i produkcja stanie się nieopłacalna.

4. Objasnij, jak zmiany w dochodzie realnym wpływają na popyt konsumpcyjny i jego strukturę.

Popyt konsumpcyjny oznacza przede wszystkim zapotrzebowanie ludności na usługi oraz towary. Dochód realny, czyli dochód nominalny skorygowany o poziom inflacji, mówi o zasobach pieniężnych konsumentów oznaczając, że wraz ze wzrostem dochodu, popyt rośnie, a kiedy wzrost maleje, popyt również maleje.

5. Dlaczego monopol jest mniej efektywną strukturą rynkową niż wolna konkurencja?

Można to już stwierdzić poprzez nazwę konkurencji - konkurencji doskonałej, w której nie występuje monopol. Jest to utopijne spojrzenie na rynek, lecz to model, do którego dążymy. Konkurencja natomiast zmusza producenta, aby zadbał o swój produkt - musi on być atrakcyjny, dobrej jakości i przystępny cenowo. Konkurencja daje nam wolny wybór, gdzie w monopolu są predefiniowane warunki sprzedaży.

6. ???

7. Bank centralny prowadzi restrykcyjną politykę monetarną. Jaki może być tego powód i jaki skutek będzie dla rynku pieniądza?

W zależności od różnych powodów, zaliczamy trzy główne cele: cel finalny, cel pośredni i cele operacyjne. Celem polityki restrykcyjnej (twardej) jest zmniejszenie podaży pieniądza poprzez sprzedaż papierów wartościowych na otwartym rynku, podwyższanie stóp procentowych, zmiany poziomu rezerw obowiązkowych. Inaczej nazywa się to polityką antyinflacyjną.

8. W gospodarce jest inflacja podażowa. Wyjaśnij jej istotę.

Inflacja podażowa, lub inaczej inflacja kosztowa, to inflacja spowodowana wzrostem kosztów produkcji, zwykle wywołana przez stronę podażową gospodarki. Jej źródłem może być inflacja płacowa, wzrost cen surowców, inflacja importowa lub wzrost podatków i składek obciążających producentów. Inflacja kosztowa ma charakter kumulacyjny – wzrost cen w gospodarce zwiększa presję na podwyżkę wynagrodzeń, co z kolei przekłada się na jeszcze większy wzrost cen w gospodarce.

9. Na rynku pracy rośnie bezrobocie przymusowe. Z jakiej przyczyny? Objasnij.

Bezrobocie przymusowe jest spowodowane brakiem możliwości znalezienia pracy, pomimo akceptacji rynkowego poziomu wynagrodzeń za pracę. Głównymi czynnikami jest sezonowość niektórych profesji, wykluczenie technologiczne czy po prostu wadliwa struktura gospodarki.

10. Twoim zdaniem więcej liberalizmu czy interwencjonizmu państwa w gospodarkę sprzyja wzrostowi PKB? Odpowiedź krótko uzasadnij.

Liberalizm ekonomiczny jest lepszą konwencją ze względu na to, że każdy człowiek kieruje się zasadą korzyści materialnej (homo oeconomicus) - w warunkach wolnej konkurencji i zapewnienia przez państwo nienaruszalności własności prywatnej ona szybki rozwój gospodarki.